

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

AZ Groeninge

tegen

Alexander Haezebrouck

Met een mail van 16 juni 2017 dient mevrouw Ann Bracke, jurist van het AZ Groeninge in Kortrijk, een klacht in tegen journalist Alexander Haezebrouck. Aanleiding is de handelwijze van Haezebrouck in het ziekenhuis AZ Groeninge op 29 mei 2017. Alexander Haezebrouck antwoordt met een mail van 19 september.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 19 februari 2018. Ann Bracke woonde de hoorzitting bij namens AZ Groeninge. Ook Alexander Haezebrouck was aanwezig.

DE FEITEN

Journalist Alexander Haezebrouck biedt zich op 29 mei 2017 aan bij het ziekenhuis AZ Groeninge, waar hij een patiënte op de gesloten *stroke unit* wil interviewen. Op de afdeling liggen patiënten met hersenletsel. De patiënte is slachtoffer van een ongeval waarbij zij zwaar gewond raakte en haar man om het leven kwam. Het ongeval werd veroorzaakt door een man die eerst zijn vrouw neerstak en dan opzettelijk twee auto's aanreed om zelfdoding te plegen. Haezebrouck slaagt erin om de gesloten afdeling binnen te komen zonder te zeggen dat hij journalist is. Hij verlaat de afdeling nadat de patiënte een interview geweigerd heeft.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER noemt het gedrag van de journalist ongepast en opdringerig. Hij heeft aangebeld aan de gesloten *stroke unit* en aan de verpleegkundige gezegd dat hij familie van de patiënte was. Zo is hij bij de patiënte geraakt aan wie hij zich wel heeft voorgesteld als journalist. De patiënte was ontzet en heeft hem de deur gewezen. Bij het buitengaan heeft hij tegen een andere verpleegkundige gezegd dat hij een kennis van de patiënte was.

Klaagster zegt dat er duidelijke regels en afspraken zijn voor journalisten die een patiënt in het ziekenhuis willen interviewen. Het ziekenhuis is wettelijk en deontologisch verplicht om de privacy, de rust en de rechten van de patiënten te waarborgen en mag ook het beroepsgeheim niet schenden. Het ziekenhuis wil patiënten niet verhinderen of verbieden om een interview te geven. Patiënten die dat willen moeten de kans krijgen, maar wel met respect voor de privacy, ook van andere patiënten. Familieleden kunnen geen toestemming geven in plaats van de patiënt.

Daarom moeten journalisten hun vraag voor een interview eerst voorleggen aan de dienst communicatie. Die neemt dan contact met de behandelende arts en de patiënt. De arts beoordeelt of een interview medisch gezien mogelijk is. De patiënt kan via de verpleging en de dienst communicatie laten weten of hij/zij een interview wil of niet.

Het ziekenhuis wijst erop dat journalist Haezebrouck deze regeling kende. Hij was al eerder betrokken bij een incident en de regeling is toen duidelijk met hem besproken. Toch heeft hij zich opnieuw onder valse voorwendselen aangeboden op de *stroke unit*.

De journalist werkt als freelancer voor Het Laatste Nieuws en het ziekenhuis vraagt zich af of dit het beleid is van de redactie. Met andere journalisten en media zijn er geen problemen, zij leven de regeling wel na. Na het incident heeft het ziekenhuis de regeling voor alle duidelijkheid gepubliceerd op zijn website.

Het ziekenhuis heeft de journalist na het incident aangesproken en gevraagd om zijn excuses aan te bieden, ook aan de betrokken patiënte. Hij heeft zich geëxcuseerd voor de heisa die hij veroorzaakt had, maar niet voor zijn handelwijze zelf. Hij zegde ook toe om zich bij de patiënte te verontschuldigen, maar heeft dat nooit gedaan.

JOURNALIST HAEZEBROUCK ontkent dat hij bij het binnengaan van de *stroke unit* gezegd heeft dat hij familie van de patiënte was. Toen hij merkte dat de *stroke unit* een gesloten afdeling is, heeft hij even getwijfeld maar toch aangebeld. De verpleegkundige heeft niets gevraagd en hij heeft dan ook niet gezegd dat hij journalist was. Hij heeft enkel gezegd dat hij voor de betrokken patiënte kwam en is naar haar toe gegaan.

Aan de patiënte heeft hij zich wel meteen bekendgemaakt als journalist van Het Laatste Nieuws. De patiënte heeft een interview geweigerd waarop hij meteen vertrokken is. Dat is allemaal rustig verlopen.

Bij het naar buiten gaan toonde een verpleegkundige zich verrast dat hij zo snel weg ging en vroeg wie hij was. Omdat hij de bui voelde hangen en miserie wou vermijden heeft hij gezegd dat hij een kennis van de patiënte was. Hij erkent dat hij dat beter niet had gedaan.

De journalist geeft toe dat hij al eerder betrokken was bij een soortgelijk incident en dat er toen afspraken met hem zijn gemaakt. Hij kent de regeling, maar heeft er niet aan gedacht toen hij voor de gesloten deur van de *stroke unit* stond, naar eigen zeggen omdat hij te moe was. Hij was de hele nacht met de verslaggeving over het ongeval bezig geweest. Bovendien was de druk van de redactie van Het Laatste Nieuws heel groot om met de patiënte te spreken omdat het een groot artikel moest worden.

De journalist zegt dat het vaak voorkomt dat hij of een collega een patiënt wil interviewen. Hij wil de vraag dan persoonlijk stellen, want als het via een tussenpersoon verloopt, zegt die meteen dat de patiënt niet verplicht is om op de vraag in te gaan en krijg je als journalist zo goed als zeker een neen. Er is dan ook geen andere mogelijkheid dan gewoon binnengaan en de patiënt zelf direct benaderen. Overigens wist een familielid van de patiënte dat de journalist op weg was naar het ziekenhuis.

De journalist erkent dat hij zich niet geëxcuseerd heeft bij de patiënte, hoewel dat was afgesproken met het ziekenhuis. Hij heeft de excuses vergeten, wat fout is. Bij het ziekenhuis excuseert hij zich voor de veroorzaakte heisa.

BESLISSING

De patiënte bevond zich na het ongeval in een zeer kwetsbare situatie. Ze lag op de gesloten *stroke unit* voor mensen met een hersenletsel en haar man was pas overleden.

De journalist heeft zichzelf niet als zodanig bekendgemaakt toen hij aanbelde bij de *stroke unit*. Of hij gezegd heeft of hij een familielid van de patiënte was of niet, doet uiteindelijk niet ter zake.

De Raad is van oordeel dat de handelwijze van de journalist indruist in tegen de artikelen 17, 23 en 26 van de code. Artikel 17 bepaalt dat een journalist bij het vergaren van informatie het doel van zijn optreden bekendmaakt. Artikel 23 vraagt om bijzonder omzichtig om te gaan met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie zoals slachtoffers van ongevallen. Artikel 26 voegt toe dat de journalist het leed van slachtoffers respecteert en zich bij zijn nieuwsgaring niet ongepast opdringt.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 8 maart 2018